

Diplomant Matěj Hanusch:

Vážená komise, dovoluji vám představit diplomanta Matěje Hanusche a zadání jeho diplomové práce:

1. Restaurování kamenné sochy Alegorie Země ze Státního zámku Ploskovic.
2. Restaurování dřevěné polychromované sochy Panny Marie, Arcibiskupství pražské.
3. Restaurování víka křtitelny z kostela ze Studené.
4. Teoretická práce – „retuše stříbra na dřevěné polychromované soše“

Matěj Hanusch vstupuje na Akademii výtvarných umění se záměrem studovat obor restaurování kamenných soch. Během studia se zaměřuje na rozšíření specializace v oboru restaurování dřevěné polychromované sochy. Během úspěšného studia dvakrát získává ateliérovou cenu za provedené a dokončené práce semestrálního zadání. Za velmi vydařenou práci, která Matěje Hanusche provázela celé jeho studium až do závěru pátého ročníku je portrét spolužáka řezaný do jednoho kusu lipového dřeva, který pojednává klasickými technologickými postupy se současným náhledem na celkové zpracování portrétu. Za mimoškolní aktivitu lze zmínit účast na znovuoživení barokní kaple na Zličíně a účast v soutěži výzdoby barokní kaple v Království u Šluknova na téma „Kristus Trpitel“. Dále účast v ateliérové soutěži na doplnění a návrh chybějícího sousoší na Mariánském sloupu na Staroměstském náměstí v Praze „Souboj Anděla s Ďáblem“.

Do diplomového ročníku posluchač vstupuje se všemi uzavřenými studijními úkoly z předchozích semestrů a se zájmem přijímá diplomové zadání.

Restaurování Kamenné sochy „Alegorie Země“ začíná prováděním restaurátorského vizuálního průzkumu na zámku v Ploskovicích s dostatečným předstihem v rámci povinností k NPÚ a k městskému úřadu v Ústí nad Labem, pod který tato zapsaná kulturní památka spadá. Vypracovává podrobný restaurátorský záměr, který je následně po několika vzájemných konzultacích dokončen a předložen ke chválení. Podpůrné práce průzkumu jsou doloženy laboratorními výsledky, které specifikují historické složení povrchových úprav a různých spíše neodborných zásahů. Po půl roční přípravné práci se dostává k samotnému procesu restaurování, které je ovšem podmíněno provedením zkoušek čištění přímo na zámku v Ploskovicích. Žádosti je vyhověno a po několika pracovních dnech je restaurátorský záměr doplněn o požadované informace, které vedou ke specifikaci restaurátorského záměru, který je následně schválen a je tedy možné sochy připravit k transportu. Dne 10.12. začínají aktivní přípravy a práce na převezení soch do ateliéru restaurátorské školy Akademie výtvarných umění v Praze. Přeprava a instalace všech tří soch byla provedena velmi šetrně a profesionálně. Po dokončení adjustace byly zahájeny důkladné práce etapy čištění a odstraňování druhotných vrstev nátěrů, cementových šliků a sádrovcových krust. Tento technologický proces byl střídán etapou důkladné konsolidace a injektáže. Oba technologické procesy a postupy se vzájemně prolínaly a střídaly, dokud nebylo dosaženo požadovaného výsledku. Tento systematický a pozvolný restaurátorský proces protáhla etapa plastického doplnění, která měla významný support v přípravě široké škály vzorků různých směsí. Vzhledem k tomu, že sochy budou dále prezentovány v interiéru zámku bylo přistoupeno k doplnění na bázi hydraulického vápenného pojiva a minerálního plniva s minimální příměsí

syntetických hlinek. Doplnění bylo podpořeno v pouze nezbytně nutných partiích tak, aby byla dostatečně rehabilitována chybějící hmota originálu sochy a zároveň aby byla dochována autenticita povrchu díla včetně všech erozivních důsledků, které povrch sochy po staletí ovlivnily. Nejvýznamnější tak byl doplněk v obličejové části, který vyžadoval dostatečnou restaurátorskou znalost a sochařskou zkušenost a zručnost. Jako podpůrný a studijní materiál byl vyhotoven portrét v plné formě. Na základě jeho vyhotovení dokážeme odhadnout diplomantovu představu o původním plastickém pojednání. Je také dokladem o diplomantově sochařské dovednosti a znalosti v etapě plastického doplnění. Diplomant tak zkušeně a cíleně etapy jak plastického doplnění, tak plastické retuše kombinuje a úspěšně a cíleně tak směřuje k úspěšnému dokončení celkového restaurátorského procesu. Samotný závěr restaurátorských úkonů však budeme moci považovat po převozu zpět na původní místo v hale Státního zámku Ploskovice, kde bude socha adjustována na kamenný podstavec ze 60 let minulého století, jehož proporci a celkovou podobu by stálo za to přepracovat. Celková práce je podložena podrobnou dokumentací restaurátorského procesu včetně potřebných odborných průzkumů za supportu bohaté fotografické dokumentace. Za povšimnutí stojí také historické upřesnění vzniku díla, samotné autorství a původ lokality horniny. Celkový restaurátorský proces probíhal za pravidelných kontrolních dnů za účasti zástupců památkové péče Bc. Kateřiny Hladíkové, Mgr. Terezie Bednářové a zástupců majitele paní Mgr. Reginy Zajícové z krajského úřadu Ústí nad Labem.

Dalším zadáním bylo restaurování dřevěné polychromované sochy Panny Marie s Ježíškem z depozitáře Arcibiskupství pražského. Zde diplomant suverénně uplatňuje své znalosti a dovednosti v oboru. Vypracovává celkový restaurátorský záměr a provádí vizuální průzkum včetně prozkoumání jednotlivých vrstev polychromie. Na základě odebraných vzorků a jejich podrobení odborné analýze v laboratoři Ing. Jiřiny Přikrylové je zřejmé, jakým způsobem se následující restaurátorský postup bude vyvíjet. Zásadním problémem plastiky je, že kvalitní sochařskou modelaci znečišťuje druhotná křídlová vrstva, lokálně až půl centimetrové mocnosti. Po sejmutí veškerých druhotných vrstev dílo získává na modelační kvalitě. Vrstva inkarnátu se překvapivě, oproti šatu, dochovala ve velké míře. Při řešení chybějící modelace roucha předkládá více variant v plastické hmotě, po konzultaci se přiklání k jedné konkrétní a tu následně finalizuje v lipovém dřevě. Následná plastická retuš křídlové vrstvy a barevné retuše, představuje značné úskalí. U barevné retuše je postaven před fakt, že ji musí řešit opakovaně, projevuje tak velkou trpělivost tuto etapu restaurátorského procesu zdárně dokončit a dotáhnout tak svou práci k vytyčenému cíli. Celkový restaurátorský proces diplomant řeší pravidelnými konzultacemi za účasti zástupce majitele pana Mgr. Pátera Vladimíra Kelnara za účasti pedagogů restaurátorské sochařské školy.

Teoretickou práci na téma „retuše stříbra na dřevěné polychromované soše“, zpracovává velmi podrobně. Dokumentuje a popisuje historické a současné postupy a dokládá příklady jejich užití v restaurátorské praxi. Postupně rozsah práce zvětšuje a doplňuje o vlastní zkušenosti a nabyté znalosti z průběhu své diplomové práce včetně technologicky provedených a zkoumaných vzorků vzhledem jejich trvanlivosti vůči přirozenému stárnutí.

V rámci dokončení rozpracované restaurátorské realizace „restaurování víka křtitelnice z kostela ve Studené navazuje přirozenou cestou na práci vyhotovenou a odevzdanou v závěru

pátého ročníku v akademickém roce 2024-2025. Během diplomového ročníku se věnuje doplnění chybějících částí jako je kříž Jana Křtitele a vyobrazení svatozáře s duchem svatým (holubicí). Samostatně vyhledává dobovou výtvarnou a řemeslnou analogii. Následně z lipového dřeva vyhotovuje základní tvar a po nanesení křídového podkladu se věnuje dalším polychromním vrstvám, a to především zlacení. Práce dokončuje zcela samostatně s uceleným výtvarným a profesním vyjádřením. Tyto doplňky zcela mění dochovaný vzhled a charakter díla, a proto není možné je v hodnocení diplomové realizace opomenout.

Plným nasazením diplomant pracoval na všech zadáních, které realizoval zodpovědně v průběhu zimního a letního semestru akademického roku 2025-2026. Pravidelnými konzultacemi si upřesňoval prvotní záměr celkového restaurátorského procesu a všechny odborné práce vykonával naprosto samostatně. Matěje Hanusche vnímám jako osobnost, která se může samostatně věnovat restaurování kamenných a dřevěných polychromovaných soch a jsem přesvědčen, že může užívat titul Akademický sochař a restaurátor.

Výsledek diplomové práce hodnotím známkou výborně.

V Praze dne 2.6.2026

MgA. Jan Kracík

